

STICHTING SYNAGOGE MEERSSEN

Verslag 2023

1. BESTUURSVERSLAG

De (voormalige) synagoge van Meerssen is een waardig monument ter nagedachtenis van de joodse gemeenschap die Meerssen tot de tweede wereldoorlog rijk was.

De voormalige Synagoge van Meerssen is een rijksmonument gebouwd in 1853. Gerestaureerd in 1989. De synagoge van Meerssen is eigendom van de Stichting Synagoge Meerssen.

Het primaire doel van de Stichting Synagoge Meerssen is de instandhouding van de (voormalige) Synagoge als een blijvend object om het verhaal van de Jodenvervolging aan een volgende generatie te kunnen overdragen. Om blijvend waakzaam te zijn tegen achterstelling, discriminatie, racisme en haat. De stichting Synagoge Meerssen streeft naar een opzet waarbij de functies leren, gedenken en ontmoeting gecombineerd worden.

Dit streven wordt enerzijds ingevuld door een museale functie (vaste voorstelling in daartoe specifiek ingerichte tentoonstellingskasten en wisselende tentoonstellingen) en gerichte educatie aan leerlingen van basisscholen en het voortgezet onderwijs. Anderzijds door lezingen, voordrachten en kleine culturele activiteiten.

Bestuurssamenstelling 01-01-2023

Bert Kersten	voorzitter
Henk Berens	secretaris
Marc Schats	penningmeester
Simon Manassen	
Jaap Zomerplaag	
Jacques Lemmens	
Willy Smeets	
Ger Kockelkorn	

Onderwerpen

In mei 2022 heeft het bestuur de beleidsvoornemens 2022-2025 vastgesteld. Beleidsvoornemens gericht op:

1. het verbeteren van de aantrekkelijkheid (opknappen);
2. het verbeteren van de toegankelijkheid van het gebouw, met name voor mindervaliden;
3. realiseren van nieuwbouw met daarin een miva-toilet, opslagcapaciteit en een pantry;
4. het verbeteren van de akoestiek.

In de realisatie van deze voornemens is in 2022 begonnen met de Synagoge van kelder tot nok te schilderen, te verfraaien en opnieuw inrichten. Daarbij, en dat is in 2023 afgerond, een opknapbeurt van het dak en het gewelf. Een verbetering mede gerealiseerd met een financiële bijdrage van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in het kader van Subsidieregeling instandhouding monumenten.

In 2023 zijn de eerste voorbereidingen zijn getroffen ter verbetering van de toegankelijkheid van het gebouw, met name voor mindervaliden, en het optimaliseren van het multifunctionele gebruik van de Synagoge. Daartoe is overleg gevoerd met de gemeente Meerssen en de Provincie Limburg. Ter verbetering van de akoestiek is bij de gemeente Meerssen een subsidie aangevraagd welke resulteert een positief resultaat. Ter verbetering van de toegankelijkheid van het gebouw, met name voor mindervaliden is bij de gemeente Meerssen subsidieaanvraag ingediend.

De gemeente Meerssen beschikt een bedrag van € 30.000,- om de voorbereidingen, m.n. inschakelen van een architect, te kunnen starten.

Met het toegekende subsidie hebben de HVN-architecten een uitvoeringsplan en kostenberekening uitgewerkt. Met dit voorwerk is bij het provinciaal bestuur, in samenspraak met de gemeente Meerssen, ook een subsidie aangevraagd. In december 2023 komt het besluit van het provinciaal bestuur dat zij voor ruim € 50.000,- willen bijdragen.

Begin 2024 zal overleg plaatsvinden met de gemeente Meerssen om in samenspraak de verbetering van de akoestiek en de verbetering van de toegankelijkheid in eenheid te gaan aanpakken.

Belangrijke andere onderwerpen besproken in de 9 bestuursvergaderingen van 2023 zijn:

1. het opnieuw verkrijgen van de ANBI-status (met succes afgerond);
2. opbouw, uitwerking en beheer- website;
3. nadere gebruikersafspraken met het Werkleercentrum Meerssen i.s.m. Werkplaats Sociaal Domein Zuyd en de Bibliotheek Meerssen;
4. zoeken naar meer/nieuwe gebruikers;
5. het tuinonderhoud en onderhoudsklussen;
6. de Sinti-tentoonstelling;
7. opendeurdagen, publiciteit en bezetting;
8. het bieden van mogelijkheden voor concerten;
9. het vertrek van dhrn. Smeets en Kockelkorn en het werven nieuwe bestuursleden en/of vrijwilligers;
10. financieel overzicht 2022 en het verslag van het bestuur 2022;
11. begroting 2024.

Bestuurssamenstelling 31-12-2023

Bert Kersten voorzitter
Henk Berens secretaris
Marc Schats penningmeester
Simon Manassen
Jaap Zomerplaag
Jacques Lemmens

Bestuursleden van de Stichting Synagoge Meerssen ontvangen geen beloning en/of vergoeding.

2. AKTIVITEITENVERSLAG

Opendeurdagen

In 2022 heeft het bestuur het besluit genomen in 2023 in het laatster weekend van elke maand de deuren van de Synagoge open te zetten voor het publiek. Met artikelen in de Geulbode en op de gemeentelijke website is daartoe opgeroepen.

169 bezoekers in 9 weekenden.

Expositie 'Nooit bevrijd!' in de Synagoge Meerssen.

Sinti-vervolging in Limburg.

Aan de hand van tot nu toe onbekende bronnen en bijzondere documenten legt de expositie een link naar de Holocaust tijdens de Tweede Wereldoorlog die de Sinti zo onwaarschijnlijk hard heeft getroffen. Er wordt echter ook teruggekeken naar hun oorsprong en komst zes eeuwen geleden naar West-Europa, hun onwaarschijnlijke rol tijdens het feodale tijdperk en hun komst naar Limburg vanuit Duitsland.

De Tweede Wereldoorlog krijgt een naam en een beeld aan de hand van vele foto's en een filmpje. Deze tijd was tot voor kort voor Sinti onbespreekbaar en daarom spreken we ook van de 'Vergeten Holocaust' als het over deze groepering gaat. Tot slot is er aandacht voor de periode na de Tweede Wereldoorlog, want de kloof heden ten dage tussen Sinti en de rest van de samenleving is nog steeds

erg groot. Zo wordt er een beeld geschetst van een bevolkingsgroep die zich nooit bevrijd heeft gevoeld.

Op woensdag 2 augustus, de internationale herdenkingsdag van de ontruiming van het 'Zigeunerlager' in Auschwitz is de expositie geopend door gouverneur Roemer.

De expositie is vrij toegankelijk voor publiek elk weekeinde op zaterdag- en zondagmiddag van 5 augustus t/m 17 september. Op 9 en 10 september is het bezoeken van deze tentoonstelling gecombineerd met de open monumentendagen.

In totaal *565 bezoekers*.

Scholenbezoek

Leerlingen van basisschool De Bundeling, basisschool Sint Franciscus en van het Stella Maris-college hebben een bezoek gebracht aan de Synagoge. Naast vragen over het joodse geloof en de joodse rituelen is er aandacht voor de andere Abrahamitische religies en over de holocaust.

In totaal *246 leerlingen*.

Lezingen

Bij de opening van de permanente tentoonstelling in de Synagoge over gebruiken binnen de drie Abrahamitische religies heeft op zaterdag 25 februari 2023 Kitty Janssen, samensteller van deze tentoonstelling, een lezing gehouden over de overeenkomsten – in gebruiken en rituelen - tussen deze religies.

21 belangstellenden

Vanuit een samenwerking tussen HOVO en de bibliotheek Meerssen vinden een het voorjaar vijf lezingen plaats over Thuringen en Saksen.

89 deelnemers.

Eveneens vanuit een samenwerking tussen HOVO en de bibliotheek Meerssen vindt er op 8 mei 2023 een lezing plaats over Dutch Design.

28 deelnemers.

Optredens

Op zondag 26 februari 2023 vindt in samenwerking met de 'Vrienden van de bibliotheek Meerssen' een benefietconcert plaats voor de Oekraïne. *4 uitvoerenden en 85 bezoekers*

In het kader 'Keersjmes in Meersje' treden op 22 en 23 december 2023 negen koren op in de Synagoge.

117 uitvoerenden en 262 bezoekers.

Rondleidingen

In 2023 hebben er drie rondleidingen plaatsgevonden: MTB, Envida en Kiwanis.

21 bezoekers

Gebruikers

In 2023 hebben de stichting Belangen Gehandicapten (4x), De stichting Joods Cultureel Erfgoed (1x) en de Stichting MIK & PIW-Groep (3x) gebruik gemaakt van de Synagoge voor hun overleg en/of activiteit.

111 gebruikers.

Totaal bereik: 1718 bezoekers, deelnemers, gebruikers en uitvoerenden.

3. Financieel Verslag

De stichting Synagoge heeft in 2023 € 31.446,89 aan baten verworven.

SUBSIDIE	1.800,00
DONATIES	575,00
VERHUUR	20.200,00
AKTIVITEITENINKOM - VRIJE GAVEN	822,65
RENTE	2,74
TOEGANKELIJKHEID - VERDUURZAMING	8.046,50

Daar staan € 45.503,95 aan uitgaven tegenover.

ONDERHOUD	20.026,37
ENERGIE, WATER en BELASTINGEN	5.309,05
BEVEILIGING en VERZEKERING	2.331,85
INVENTARIS	5.907,65
TELEFONIE	58,50
BANKKOSTEN	178,18
AKTIVITEITEN en EDUCATIE	3.349,65
BESTUURSKOSTEN	54,20
TOEGANKELIJKHEID - VERDUURZAMING	8.288,50

Negatief saldo € 14.057,56

Daarbij:

De huurinkomsten geven een verkeerd beeld. Zowel MTB als MIK&PIW-groep hebben in 2023 twee keer betaald. En voor het jaar 2023, maar ook alvast -vooruitlopend op- voor 2024.

Daar staat tegenover dat de kosten voor reparatie en het schilderwerk [€ 17.921,-] op 2023 drukken, terwijl de financiële bijdrage [€ 11.772,-] van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in het kader van Subsidieregeling instandhouding monumenten al in 2022 is ontvangen.

Daarbij:

De aanschaf van akoestische panelen zijn vooruitbetaald, € 5.395,-. De toegekende subsidie van € 18.200,- ter verbetering van de akoestiek waarvan de panelen deel uitmaken, wordt pas in 2024 ontvangen.

Daarbij:

De stichting Synagoge Meerssen heeft nog een vordering van € 812,97 op de stichting Joods Cultureel Erfgoed Limburg.

Toch moet opgemerkt worden dat het banksaldo van € 29.249,20 per 01-01-2023 is teruggelopen naar € 15.192,14 per 31-12-2023. De uitgaven zijn structureel hoger dan de inkomsten.

Meerssen, januari 2024